

PORADNIK BIBLIOTEKARZA

Nr 9

Wrzesień — 1952

Rok IV

DO WSZYSTKICH BIBLIOTEKARZY POLSKICH

W nawiązaniu do odezwy Ogólnopolskiego Komitetu Wyborczego Frontu Narodowego, Zarząd Główny ZBiAP wzywa Koleżanki i Kolegów do mobilizacji wszystkich sił wokół programu wyborczego Frontu Narodowego, do aktywnego i świadomego udziału w wyborach, do przygotowania się do uroczystego momentu, jakim dla każdego z nas stanie się akt głosowania w dniu 26 października na kandydatów Frontu Narodowego.

Na nas, „żołnierzach rewolucji kulturalnej“, spoczywa obowiązek zmobilizowania również i szerokich mas czytelników.

Winniśmy:

obudzić w nich dumę, że zespoleni są wraz z najlepszymi patriotami we Froncie Narodowym;

przyswoić im treść programu wyborczego Frontu Narodowego i zadania z nich wypływające;

uświadomić ich, że nasze prawo wyborcze realizuje pełną demokratyczność wyborów, a ich przygotowanie i przeprowadzenie opiera na szerokim udziale mas pracujących;

pogłębić w nich świadomość, że wyzwolenie naszego narodu spod ucisku kapitalistycznego było utworzone przez zwycięską walkę rosyjskiej klasy robotniczej, która dokonała historycznego przełomu;

popudzić w nich wdzięczność dla Armii Radzieckiej, która wyzwoliła nas spod terroru hitlerowskiego;

uprzytomnić drogi i bohaterskie zmagania polskiego rewolucyjnego ruchu robotniczego;

przybliżyć postaci wybitnych patriotów polskich, którzy siły swe oddali w walce o Polskę Ludową i wskazują nam, jak budować nowe życie oparte na zasadach socjalistycznych;

wykazać, że treść naszej Konstytucji, która wyrosła z wiekowych tradycji postępowych, z ruchów rewolucyjnych i z bohaterstwa mas pracujących — budowniczych Polski Ludowej, powołuje wszystkich obywateli do udziału w rządzeniu państwem, co jest równocześnie doniosłym obowiązkiem i zaszczytnym przywilejem każdego z nas.

Aby wypełnić te zadania musimy sami należycie przygotować się do zrozumienia potrzeb naszej ojczyzny, pogłębić wiedzę o prawach rządzących rozwojem społeczeństw, opracować metody przekazania naszych doświadczeń mniej wyrobionym kolegom, uprzytomnić sobie rolę, jaka bibliotekarstwu przypada w ustroju sprawiedliwości społecznej.

Członkowie ZBiAP w pracach tych winni być przodującym aktywem, pamiętnym faktu, że Partia i Władze Państwowe włączyły bibliotekarzy do szeregów żołnierzy rewolucji kulturalnej, że na czele Frontu Narodowego, jednoczącego całe społeczeństwo w walce o lepszą przyszłość, stoi wybróbowany przyjaciel bibliotekarstwa, ukochany przez cały naród Prezydent Bolesław Bierut.

KONKURS NA NAJLEPSZĄ BIBLIOTEKĘ W MIEŚCIE I NA WSI

Czołowym założeniem konkursu jest „wzmocnienie społeczno-politycznego oddziaływania bibliotek na środowisko, a więc zaktywizowanie polityczne bibliotekarzy i jak największe powiązanie bibliotek z życiem politycznym środowiska i kraju“.

Ogólnokrajowa Narada Bibliotekarzy oraz VII Plenum KC PZPR postawiły przed bibliotekami wyraźne zadania w ich działalności politycznej i uświadamiającej wśród szerokich mas społeczeństwa, a w szczególności wśród ludności wiejskiej.

Realizacja konkursu to jednocześnie realizacja tych zadań.

Konkurs trwa od 20 sierpnia do 1 grudnia 1952 r. Jak w tym okresie powinna kształtować się praca bibliotek nad pogłębieniem świadomości mas pracujących, nad wzrostem ich aktywności, związaniem ich z władzą ludową i przygotowaniem do uczestnictwa w przebudowie kraju, do świadomego i pełnego udziału w rządzeniu państwem?

Przejawia się to w udziale bibliotek w dwu dużych akcjach politycznych, które stoją przed nami: kampania wyborcza (wrzesień, październik) i pogłębienie przyjaźni polsko-radzieckiej (listopad: 35-lecie Wielkiej Rewolucji Październikowej i Miesiąc Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej).

Kampania wyborcza oraz same wybory stanowią wydarzenie o wielkiej doniosłości politycznej dla naszego kraju. Nie może w tej akcji zabraknąć bibliotek. N a l e ż y p a m i ę t a ć , że im biblioteki lepiej zrealizują zadania jakie na nich spoczywają w związku z akcją wyborczą, tym lepiej, tym skuteczniej wypełnią również warunki konkursu.

Wytyczne Centralnego Zarządu Bibliotek konkretyzują zadania w związku z wyborami dlatego też podajemy je w całości naszym czytelnikom do wykorzystania.

Ze swej strony zwracamy uwagę bibliotekarzy na książkę Leona Kruczkowskiego „Pawie pióra“, w której (rozdz. I i II) znajdujemy opis wyborów. Wykorzystanie tego urywka do głośnego czytania i przeprowadzenia na jego tle dyskusji w nawiązaniu do obecnych wyborów, odbywających się w warunkach pełnej swobody, gdy masy pracujące mają całkowitą możliwość wysunięcia i wyboru do sejmu ludzi najlepszych, najbardziej związanych z masami — to jeszcze jedna forma włączenia się bibliotekarza do kampanii wyborczej.

BIBLIOTEKI W AKCJI WYBORCZEJ

(Wytyczne)

Uchwalona przez Sejm Ustawodawczy w dniu 1.VIII.1952 r. Ordynacja Wyborcza jest rozwinięciem zasad prawa wyborczego, zawartego w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Konstytucji, która jest podsumowaniem naszych osiągnięć.

Głęboki i szeroko pojęty demokratyzm Konstytucji i Ordynacji Wyborczej zapewnią narodowi polskiemu swobody obywatelskie, o które walczyli najlepsi bojownicy ludu polskiego.

Obecne wybory do Sejmu stanowią wielką manifestację jedności narodu polskiego w walce przeciw zakusom imperialistycznych wrogów naszej Ojczyzny, manifestację solidarności z obozem pokoju i postępu na świecie, manifestację przyjaźni ze Związkiem Radzieckim.

W okresie kampanii wyborczej i samych wyborów przed każdym aktywistą partyjnym i społecznym, a więc i przed bibliotekarzem, stoją poważne zadania pogłębienia świadomości najszerszych mas naszego społeczeństwa, podniesienia ich aktywności i skupienia pod przewodnictwem klasy robotniczej wokół władzy ludowej, w narodowym froncie walki o pokój i plan 6-letni.

Włączenie bibliotek do akcji wyborczej to jednocześnie realizacja konkursu na najlepszą bibliotekę w mieście i na wsi — realizacja jego czołowego założenia: wzmocnienia społeczno-politycznego oddziaływania bibliotek na środowisko. Należy sobie jasno uświadomić, że wszystkie prace z czytelnikiem, cała działalność biblioteki w tym okresie powinny być jak najściślej powiązane z wyborami — i to właśnie stanowić będzie najlepszą realizację konkursu.

Dla ułatwienia pracy bibliotekarzom podaje się kilka skonkretyzowanych zadań, które w tym czasie stoją przed bibliotekami:

1. rozszerzenie akcji propagandy książki oraz pogłębienia i upowszechniania poczytności literatury polityczno-społecznej i beletrystycznej o następującej tematyce:
 - a) Osiągnięcia Polski Ludowej od Manifestu Lipcowego do Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
 - b) Budowa podstaw socjalizmu w Polsce, znajdująca swój wyraz w realizacji planu 6-letniego.
 - c) Front narodowy w walce o pokój i przebudowę polityczną, gospodarczą i kulturalną kraju — sojusz robotniczo-chłopski.
 - d) Aktywność mas ludowych w rządzeniu państwem, demokratyzm ordynacji wyborczej, akcja wyborcza.
2. Mobilizacja aktywu czytelniczego do akcji uświadamiającej w czasie wyborów.
3. Włączenie się bibliotekarzy do prac organizacyjnych i agitacji wyborczej przez uaktywnienie działalności politycznej bibliotekarza.
4. Rozpowszechnienie i kolportaż druków ulotnych związanych z akcją wyborczą.

Realizować to będą biblioteki przez:

- a) Organizowanie wystaw. W zależności od typu i możliwości, biblioteki zorganizują albo niewielkie wystawy, poświęcone ściśle propagandzie literatury i prasy dotyczącej konstytucji i wyborów, albo wystawy większe, obejmujące szeroko problematykę osiągnięć i perspektyw Polski Ludowej budującej socjalizm.
- b) Sporządzanie gazetek ściennych z wypowiedziami przedstawicieli świata pracy na tematy wyborów oraz artykułami z prasy, związanymi z tym zagadnieniem.
- c) Rozpowszechnienie tekstu ordynacji wyborczej.
- d) Organizowanie pogadanek, odczytów i referatów omawiających szeroko zagadnienia konstytucji, ordynacji wyborczej, planu 6-letniego, frontu narodowego.
- e) Przeprowadzenie w tym okresie stałych (przynajmniej raz na tydzień) przeglądów materiałów z prasy, związanych z akcją wyborczą.
- f) Zaopatrzenie biblioteki w plakaty czytelnicze, propagujące poszczególne działy omawianej literatury, w mobilizujące hasła i cytaty wiążące nie tylko treściowo, ale i zewnętrznie bibliotekę z kampanią wyborczą.

Bibliotekarze w tym okresie powinni nawiązać jeszcze ściślejszą współpracę ze świetlicami i organizacjami masowymi, podejmując wspólnie szereg akcji.

Poza tym bibliotekarze powinni pilnie śledzić nowe wydawnictwa, związane z konstytucją i wyborami, oraz artykuły w bieżącej prasie dla wykorzystania ich w tym okresie w pracy z czytelnikiem.

Należy pamiętać, że pracę w bibliotekach w tym okresie należy podejmować w ścisłym porozumieniu z Radami Narodowymi i kierownictwem partyjnym oraz jak najbardziej wiązać ją z wymogami terenu, na którym działa biblioteka.

*

*

*

Zadania bibliotek w związku z 35-leciem Wielkiej Rewolucji Październikowej i Miesiącem Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, omówimy w następnym numerze „Poradnika Bibliotekarza“.

Poniżej podajemy omówienie pierwszych wydawnictw związanych z wyborami do Sejmu Rzeczypospolitej Ludowej. Zadaniem wszystkich bibliotekarzy jest gruntowne zapozna-

nie się z tymi pracami i jak najszersze popularyzowanie ich wśród czytelników.

Program Wyborczy Frontu Narodowego. W-wa 1952 KiW s. 22 1 nlb. Ogólnopolski Komitet Wyborczy Frontu Narodowego.

Broszura zawiera tekst programu wyborczego Frontu Narodowego. Po Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Ordynacji Wyborczej program ten stanowi najważniejszy dokument historyczny chwili obecnej. Tłumaczy ona czym jest Front Narodowy i jakie są jego cele. Opracowanie łatwe, można polecać nawet najmniej wyrobionym czytelnikom.

Jak będziemy wybierać do Sejmu? Ordynacja Wyborcza do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W-wa 1952 KiW 1952 s. 126, 1 nlb.

Broszura zawiera tekst uchwalonej przez Sejm ordynacji wyborczej poprzedzony popularnie zredagowanym omówieniem jej podstawowych założeń. Znajdujemy w niej również wnikliwe naświetlenie różnic pomiędzy naszym prawem wyborczym, całkowicie zgodnym z interesami mas pracujących, a prawami wyborczymi państw kapitalistycznych o charakterze wyraźnie antyludowym, oraz omówienie zasad powszechności, równości, bezpośredniości i tajności głosowania, sposobów tworzenia okręgów wyborczych, zadań komisji wyborczych, spisów wyborców, form zgłaszania kandydatów na posłów i sposobu głosowania. Praca bardzo popularna.

O naszej Ordynacji Wyborczej. Ze stenogramu obrad Sejmowych nad Ordynacją Wyborczą. W-wa 1952 KiW s. 113, 2 nlb.

Na treść broszury składa się Sprawozdanie Komisji Ordynacji Wyborczej o projekcie ustawy pn. „Ordynacja Wyborcza do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej“ (referat posła A. Juskiewicza), obszernie fragmenty z dyskusji w Sejmie nad Ordynacją Wyborczą oraz tekst Ordynacji. Dyskusja nad tekstem daje wiele cennego materiału do przeprowadzenia porów-

niania naszej nowej, całkowicie demokratycznej Ordynacji Wyborczej z ordynacjami wyborczymi do sejmów Polski kapitalistyczno-obszarniczej. Praca przeznaczona dla czytelników bardziej wyrobionych.

Z. L.

Stanisław Stochel

PLAN CZYTELNICTWA W SZKOLE OGÓLNO- KSZTAŁCĄCEJ

(Uwagi metodyczno-techniczne)

Czytelnictwo jakkolwiek nie jest zagadnieniem nowym to niewątpliwie jest na nowo postawionym obecnie na odcinku szkoły.

Znany jest pęd młodzieży do książki. Młodzież czyta dużo i chętnie, ale nie zawsze wiemy dokładnie co czyta i jak czyta. Dotychczasowa praca z książką i młodzieżą w bibliotece szkolnej miała w dużej mierze charakter usługowy, polegający na dorywczym i jakże często bezplanowym wypożyczaniu książek według życzeń i żywiołowo powstających zainteresowań młodzieży. Samo czytelnictwo traktowane było jako „czytanie dla czytania“, a nie jako planowo kierowane oddziaływanie wychowawcze przez książkę na młodzież.

Powiązanie czytelnictwa z zagadnieniami programowymi nauczania było raczej luźne, uzależnione w znacznej mierze od wymagań nauczyciela języka polskiego, dla którego przeczytanie przez młodzież lektury obowiązkowej było zadaniem podstawowym. O właściwej pracy pedagogicznej z książką, o kierowaniu czytelnictwem młodzieży, o powiązaniu biblioteki z aktualnymi zagadnieniami bieżącego życia właściwie nie wiele można powiedzieć. Biblioteki szkolne i praca opiekunów bibliotek nie zawsze znajdowały zrozumienie i oparcie u kierowników i dyrektorów szkół. Również mało uwagi poświęcali im wizytatorzy szkół. To też biblioteka, często wepchnięta w ciemny kąt korytarza czy sali szkolnej, nie spełniała w całej rozciągłości swych zadań, a praca opiekuna biblioteki sprowadzała się za-

zwyczaj do czynności technicznych z książką i mechanicznej obsługi zgłaszającego się czytelnika.

Ten stan ulega radykalnej zmianie. Praca z książką i czytelnikiem wysuwa się na czoło zagadnień wychowawczych szkoły. Do tej pracy musi być przygotowany cały zespół pracowników pedagogicznych szkoły, a ciężar i odpowiedzialność za akcję czytelniczną spada na Radę Pedagogiczną.

Instrukcja o organizacji roku szkolnego 1951/52 (Dz. U. Min. Ośw. Nr 7 z 1951 r.) po raz pierwszy zwraca uwagę na sprawę czytelnictwa w szkole, nakładając na Radę Pedagogiczną obowiązek ułożenia planu czytelnictwa, a grono nauczycielskie zobowiązuje do współpracy z opiekunem biblioteki, wyrażającej się:

- a) w zaznajomieniu się nauczyciela z księgozbiorem biblioteki szkolnej,
- b) w opracowaniu przedmiotowo-klasowych wykazów książek, które uczniowie winni przeczytać w ciągu roku poza lekturą obowiązkową,
- c) w ustaleniu odpowiednich form kontroli lektury uczniów.

Instrukcja o organizacji roku szkolnego 1952/53 (Dz. U. Min. Ośw. Nr 6 z 1952 r.) poszerza zagadnienie czytelnictwa, włączając do tej akcji aktyw młodzieżowy i rodzicielski, a plan czytelnictwa, (opracowany przez Radę Pedagogiczną w powiązaniu z planem wychowawczym szkoły, planami wychowawców klasowych, nauczycieli przedmiotów, kółek zainteresowań), włącza jako składową część do ogólnego planu pracy szkoły.

Sprawa czytelnictwa nabiera coraz większego znaczenia. Świadczy o tym zarządzenie Min. Ośw. z dnia 4.VI.52 r. Nr II. 4412/52 — zalecające organizowanie w ramach konferencji sierpniowych „sekcji organizatorów czytelnictwa młodzieży“, na których ma być przepracowany sposób sporządzania planów czytelnictwa.

Uwagi zamieszczone w niniejszym artykule mają za zadanie ułatwienie zrozumienia budowy tego planu.

Zabierając się do sporządzania jakiegokolwiek planu, powinniśmy uprzytomnić sobie jakie czynności i w jakiej kolejności należy wykonać.

1. Jedną z pierwszych czynności przy przygotowaniu planu czytelnictwa jest sporządzenie w y k a z u k s i ą ż e k przeznaczonych do uwzględnienia w planie czytelnictwa na dany rok szkolny dla poszczególnych przedmiotów i klas. Wykaz ten, zawierający książki do wyboru, nie powinien być przeładowany. Przeciętna przeczytań na jednego ucznia szkoły podstawowej w ciągu roku wynosi 12—20 książek, szkoły licealnej 25—40 książek.

Wykazy przedmiotowe przygotowują nauczyciele przedmiotów, zaznaczając dla której klasy dana lektura jest przeznaczona. Spisy te najlepiej oprzeć o wykazy książek aprobowanych przez Min. Oświaty począwszy od roku 1950, zamieszczone w Dz. Urz. Min. Ośw. oraz w „Przewodniku Bibliograficznym“ i wydawnictwie „Nowe Książki“. Opiekun biblioteki sprawdza, które z tych pozycji znajdują się w bibliotece szkolnej lub innych bibliotekach danego środowiska i podaje liczbę egzemplarzy danego tytułu, a Rada Pedagogiczna dokonuje wyboru. Dobór książek należy uzależnić od głównych celów określonych w planie wychowawczym na rok szkolny.

2. Na podstawie ogólnoszkolnego wykazu książek, wychowawcy klas sporządzają k l a s o w e w y k a z y l e k t u r y, z podziałem na okresy, a nawet miesiące, pamiętając o równomiernym rozmieszczeniu lektury w czasie tak, by młodzież mogła zaplanowane książki przeczytać, nie opuszczając się w innych pracach szkolnych. Plan klasowy, odpowiednio dużych rozmiarów, estetycznie wykonany, winien być wywieszony w klasie, w miejscu widocznym, dla przypomnienia młodzieży o obowiązku przeczytania zamieszczonych w nim książek. Niezależnie od tego należy prowadzić systematyczną propagandę uwzględnionych w planie książek, stosując różnorodne i atrakcyjne

jej formy. Zastosować tu można i należy różnego rodzaju plakaty, plansze, wystawki, konkursy obrazkowe, tekstowe itp. budzące zainteresowanie tymi książkami.

3. Ostatnia czynność przygotowawcza, to u s t a l e n i e odpowiednich form kontroli. Forma stosowana już w wielu szkołach to klasowy wykaz kontrolny lektury uczniów (np. jak we wzorze 1)*) zawierający w układzie pionowym — nazwisko autora i tytuł książki, w układzie poziomym — nazwiska uczniów albo zespołami, albo według numeracji rejestru uczniów. Wykaz kontrolny sporządza wychowawca klasowy lub nauczyciel rysunków i prac ręcznych, albo też sekcja propagandowo-zdobnicza „Koła Przyjaciół Książki“. Ważną rzeczą jest ustalenie hasła wykazu, odrębnego dla każdej klasy. Hasło odpowiednio dobrane dla danej klasy i odpowiadające ogólnym założeniom wychowawczym, może z jednej strony zachęcić np. do zorganizowania współzawodnictwa czytelniczego (indywidualnego, zespołowego, międzyklasowego, między-szkolnego), — z drugiej strony zapobiegnie bardzo szkodliwej monotonii identycznych wykazów klasowych. Oto przykłady haseł:

Ja już przeczytałem — a Ty?

Kto jest przodownikiem czytelnictwa w naszej klasie? Odszukaj poniżej.

Stajemy do współzawodnictwa
o tytuł

„Przodownika Czytelnictwa“.

Prócz wyżej wymienionej formy kontroli rejestracyjnej, należy stosować różne formy kontroli społecznej, dokonywanej przez aktyw czytelniczy „Koła Przyjaciół Książki“, drużyny harcerskiej, samorządu klasowego, Komitetu Rodzicielskiego, oraz kontrolę prowadzoną przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów, a mającą na celu badanie stopnia dokładności czytania. Zastosujemy tu różnego rodzaju konkursy, szarady,

*) Patrz wkładka — wzór Nr 1.

albumy, recenzje, dzienniczki lektur, opisy dziejów bohaterów, ich dalszych losów, streszczenia itp.

Po dokonaniu prac przygotowawczych należy przystąpić do opracowania właściwego planu czytelnictwa.

W pierwszym rzędzie plan ma wytyczyć cel, który chcemy osiągnąć przy pomocy książki. Będzie nim upowszechnienie zaplanowanych książek, przez które dążyć będziemy do:

- a) wychowania młodzieży w patriotyzmie ludowym,
- b) pogłębienia wiadomości zakreślonych programem nauczania,
- c) budzenia zainteresowań dla różnych dziedzin wiedzy.

Plan czytelnictwa jest jednolity dla całej szkoły, a schemat jego można opracować w sposób następujący*):

I. Planowanie, sprawozdawczość i zaopatrzenie.

Przy sporządzaniu planu rocznego i okresowego należy uwidocznić wszystkie zamierzenia związane ze statystyką i sprawozdawczością biblioteczną oraz zaopatrzeniem w sprzęt i materiały potrzebne do pracy w bibliotece. W planie należy również uwzględnić sprawozdawczość z jego realizacji.

II. Prace organizacyjne.

W tym dziale należy uwidocznić organizowanie aktywu bibliotecznego, kółek mających służyć pomocą bibliotece (np. kółka introligatorskie) organizowanie imprez czytelnicznych, mających na celu rozwój czytelnictwa w bibliotece itp.

III. Praca techniczna z książką w bibliotece.

W zakres tego działu wchodzi:

- a. zakup książek,
- b. opracowanie biblioteczne książek,

*) Patrz wkładka — wzór Nr 2.

- c. konserwacja księgozbioru,
- d. udostępnienie go w wypożyczalni i czytelnicy,
- e. kontrola w cyfrach (przewidywana przeciętna wypożyczeń na 1 ucznia — obrót książki, współczynnik aktywności).

IV. C z y t e l n i c t w o .

Ta część planu obejmuje: dobór księgozbioru, tematykę prac czytelniczych, formy pracy z czytelnikiem indywidualnym, formy pracy masowej z czytelnikiem np. głośne czytania, dyskusje nad książką, referaty, godziny żywego słowa, zebrania recenzyjne, konferencje czytelnicze, konkursy, wystawy itp.

V. W s p ó ł p r a c a .

W planie należy również omówić współpracę w zakresie czytelnictwa z:

- a) Komitetem Rodzicielskim i Komitetem Opiekuńczym,
- b) biblioteką powszechną,
- c) placówkami wychowania pozaszkolnego (domem harcerza, młodzieżowym domem kultury itp.).

VI. L e k t u r a tj. wykaz książek, które będą upowszechniane przy pomocy form i metod przewidzianych w dziale 4 (czytelnictwo).

LITERATURA POMOCNICZA

1. Dziennik Urz. Min. Ośw. Nr 7 z 1951 r.
2. Dziennik Urz. Min. Ośw. Nr 6 z 1952 r.
3. S. B. „Biblioteka szkolna a plan czytelnictwa“. „Poradnik Bibliotekarza“ Nr 8 z 1951 r. Tamże: Współpraca młodzieży z biblioteką szkolną.
4. Formy pracy z czytelnikiem. W-wa 1952 Min. Kultury i Sztuki C. Z. B.
5. Gutry M. i Groniowska B. Biblioteki Publiczne dla dzieci. (Skrypt Korespondencyjnego Kursu Bibliotekarskiego Nr 15).

ROLA BIBLIOTEKARZA W UPOWSZECHNIANIU LITERATURY DZIECIĘCEJ *)

Literatura dziecięca odgrywa doniosłą rolę w wychowaniu młodego pokolenia. Wydaje się, że wszystkie ogniwa wychowawcze, a więc **d o m, s z k o ł a, o r g a n i z a c j e m ł o d z i e ż o w e** powinny przykładać wielką wagę do zagadnień upowszechnienia książki wśród młodocianych czytelników.

Makarenko w swym *Wychowaniu kulturalnym* mówi między innymi, że rodzice powinni dołożyć wszelkich starań, aby zwrócić uwagę na czytelnictwo swoich dzieci. Niestety większość rodziców nie docenia jeszcze tego zagadnienia, nie widzi w książce sojusznika i pomocy w zakresie wychowania dzieci.

Dużo też można zarzucić na tym odcinku szkole. Wielu nauczycieli nie zdaje sobie sprawy ze znaczenia literatury dziecięcej, nie czyta jej, lub czyta w stopniu bardzo niedostatecznym, a przecież odgrywa ona poważną rolę zwłaszcza przy opanowaniu takich przedmiotów jak nauka języka ojczystego, historia, nauka o świecie współczesnym i inne.

Nie lepiej układają się te sprawy na odcinku organizacji młodzieżowych. Ich kierownicy mało znają literaturę dziecięcą i przez to samo mało ją wykorzystują — a przecież mogłaby ona oddać im nieocenione usługi w wychowaniu członków organizacji na bojowników o wolność, na patriotów i internacjonalistów, na przyjaciół Związku Radzieckiego.

Wobec takiej sytuacji poważna rola przypada **b i b l i o t e c e i b i b l i o t e k a r z o w i** w obsłudze dzieci literaturą, w upowszechnianiu i pogłębianiu wśród nich czytelnictwa. Ale oprócz tych zadań przed bibliotekarzem staje również sprawa **w s p ó ł p r a c y z r o d z i c a m i, n a u c z y c i e l a m i i k i e r o w n i k a m i o r g a n i z a c j i m ł o d z i e ż o w y c h**, celem propagowania wśród nich li-

*) Opracowane na podstawie Nr 8 „Der Bibliothekar“ z 1951 r.

teratury dziecięcej. Praca z rodzicami przejawia się w urządzaniu dla nich wieczorów, na których bibliotekarz omawia literaturę dla dzieci, głośnych czytań urywków z książek dziecięcych, wieczorów bajek dla matek itp.

W okresach świątecznych bibliotekarz może zorganizować konsultacje dla rodziców w zakresie doboru wartościowych książek na podarunki dla dzieci — dobrze jest również urządzać co pewien czas wystawki książek dziecięcych dla rodziców orientujące ich w produkcji wydawniczej z tego zakresu.

Znacznie łatwiej jest bibliotekarzowi nawiązać kontakt ze szkołami. Często biblioteka szkolna nie jest właściwie zorganizowana i pomoc doświadczonego bibliotekarza chętnie zostanie przyjęta.

Nauczycielowi można pomóc wykazami tytułów nowych pozycji, katalogami oraz wykazami książek przydatnych w związku z określonymi uroczystościami. Trzeba również inicjować wycieczki nauczycieli do biblioteki. Stałe informowanie ich o tym, którzy uczniowie korzystają z biblioteki i co czytają — jest jednym ze sposobów współpracy bibliotekarza z nauczycielem.

Współpraca z organizacjami młodzieżowymi wyraża się w omawianiu nowości książkowych na zebraniach aktywnych, pobudzaniu do pracy z książką w kołach, grupach i zespołach roboczych, dostarczaniu książek na zebrania, pobudzeniu do założenia księgozbioru podręcznego w pokoju młodzieżowym.

Możliwość podjęcia tych zadań przez bibliotekarza uwarunkowana jest jego przygotowaniem fachowym, uświadomieniem politycznym i sprawnością działania.

Sprawa właściwego wpływu wychowawczego na dzieci przy pomocy książki jest ściśle związana ze sprawami doboru, polityki wydawniczej oraz zainteresowania szerokiego ogółu społeczeństwa zagadnieniem literatury dziecięcej. Literatura dziecięca szczególnie wymaga krytyki, a sprawa doboru literatury dla młodego czytelnika jest zagadnieniem bardzo ważnym w wychowaniu młodzieży.

Niestety prasa demokratyczna NRD dotychczas jeszcze nie stanęła na wysokości zadania, a organizacje masowe jak np. Związki Zawodowe dopiero zaczynają się tym problemem interesować. Konieczny tu jest głos bibliotekarzy i ich krytyka. Trzeba jednak stwierdzić, że są oni zbyt mało ruchliwi w tym zakresie i poza kilkoma konferencjami nie mogą się niczym wykazać na tym odcinku.

Wielcy pedagogowie Krupska i Makarenko stale wskazywali na ogromne znaczenie doboru w literaturze dziecięcej. Aby właściwie dobierać literaturę dziecięcą trzeba posiadać wysoką świadomość polityczną. Nie wystarcza jedynie znajomość wartości i liczby pozycji książkowych, potrzebna jest jeszcze znajomość zasadniczych braków literatury dziecięcej, ułatwiająca współpracę nad ich zwalczaniem.

Oto główne braki literatury dziecięcej w NRD:

1. niedostateczne odzwierciadlanie bogactwa życia dzieci oraz niedostateczne potraktowanie problemów szkoły i organizacji młodzieżowej,

2. słaby rozwój popularno-naukowej, technicznej i przyrodniczej literatury dla dzieci,

3. niedostateczne wykorzystanie spuścizny kulturalnej, w szczególności zaniedbanie bajek,

4. bojaźń przed prawdziwymi przygodami, lęk przed humorem i wesołością.

Co należy uczynić, aby przygotować bibliotekarza do krytycznego podejścia do literatury dziecięcej i upowszechniania jego doświadczeń? Najważniejszą rzeczą jest podniesienie politycznej świadomości bibliotekarza pracującego z książką dziecięcą oraz przeszkolenie go w zakresie pedagogiki.

Bibliotekarze dziecięcy nie otrzymują wystarczających wskazówek w tym zakresie; przy ogólnym szkoleniu ubocznie jedynie traktuje się literaturę dziecięcą. W przyszłości trzeba zorganizować więcej konferencji, konsultacji, wymiany doświadczeń drogą korespondencji bibliotekarzy. Czasopisma bibliotekarskie zbyt mało zamieszczają wypowiedzi o doświadczeniach z zakresu pracy z literaturą dziecięcą.

OD REDAKCJI

Tak się kształtuje sprawa upowszechnienia literatury dziecięcej w NRD i wykorzystania jej jako środka wychowawczego. Zachęcamy naszych czytelników — bibliotekarzy do podzielenia się na łamach „Poradnika Bibliotekarza“ swoimi doświadczeniami w zakresie pracy z naszym czytelnikiem dziecięcym i współpracy z rodzicami, szkołą i organizacjami młodzieżowymi.

Maria Dawidczyńska

ALOJZY JIRAŠEK — CZESKI PISARZ, PRZYJACIEL POLSKI

W setną rocznicę urodzin Alojzego Jiraška, narodowego pisarza czechosłowackiego, pragniemy zbliżyć postać wielkiego klasyka CSR do naszych czytelników.

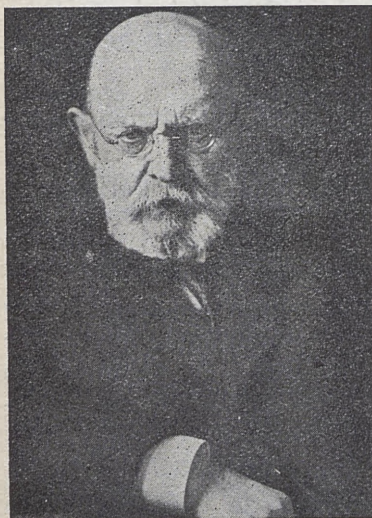

Foto „Czech — ośrodek“, W-wa

Alojzy Jirašek urodził się w r. 1851 w Hronowie, małym miasteczku podgórskim. Ojciec jego był tkaczem — chałupnikiem.

Miasteczko rodzinne Jiraška, choć maleńkie, posiadało jednak wielkie tradycje walk wyzwoleniczych; w tych okolicach walczył Jan Žižka, bohater wojen husyckich, tu, wśród górzystych okolic, ukrywali się prześladowani przez panów przywódcy ludu czeskiego. Te tradycje historyczne znalazły swe odzwierciedlenie w twórczości Jiraška.

Przyszły pisarz, pomimo ciężkich warunków materialnych, kończy gimnazjum, a następnie zapisuje się na wydział historii na uniwersytecie w Pradze. Po ukończeniu wyższej uczelni Jirašek obejmuje posadę nauczyciela historii w szkole

średniej w Litomyślu, kontynuuje studia, a jednocześnie rozpoczyna pracę literacką.

Pierwsze jego utwory to pełne wdzięku i prostoty, romantyczne opowieści, urozmaicone opisami niezwykłych przygód ich bohaterów. Zaliczamy do nich *Marylę*, *Uroki świata* i *Studenckie dzieje z dawnych lat*. Ten typ powieści zapoczątkował Walter Scott, a kontynuował Dumas.

Głębsze i silniejsze w wyrazie są powieści Jiraška, obrazujące walki społeczne, rozgrywające się na tle dziejów narodu czeskiego jak na przykład *Psiogłowcy* i *Skalakowie*.

Trylogia *Pomiędzy prądami*, *Przeciwko wszystkim* i *Braterstwo* osnuta jest na tle wojen husyckich. — Analogiczną tematykę posiadają historyczne dramaty Jiraška pt. *Jan Žižka* i *Jan Hus*.

Podkreślić należy, że wielki klasyk czeski żywił serdeczne uczucia dla naszego narodu, jak również żywo interesował się twórczością polskich pisarzy.

Te sympatie polonofilskie odnajdujemy w pismach Jiraška. Tak więc bohaterami *Psiogłowców* są Polacy z pochodzenia; pozytywny typ Polaka występuje w *Urokach świata*, rodadzką naszą jest główna postać powieści *Maryla*. Prócz tego czeski pisarz poświęcił specjalnie sprawom polskim dwa swoje opowiadania: *Gość* i *Sobota*. — W powieści *Tczewski stos* zobrazował Jirašek przyjaźń czesko-polską we wczesnym średniowieczu.

W Polsce po r. 1945 ukazało się 6 przekładów powieści Jiraška, a mianowicie: *Psiogłowcy* 1948 r., *Maryla* 1949 r., *Skalakowie* 1949 r., *Na starej poczcie* 1950, *Uroki świata* 1950, II wyd. 1951 oraz — *Studenckie dzieje z dawnych lat*.

Prócz tego w przygotowaniu znajdują się trzy dalsze tłumaczenia utworów Jiraška: *Przeciwko wszystkim*, *Ciemność* oraz *Opowiadania o Polakach*.

Twórczość klasyka czeskiego stanowi wartościową lekturę historyczną, dostępną dla szerokiego ogółu, kształcąca, a jednocześnie atrakcyjną dzięki żywej i urozmaiconej akcji.

W Czechosłowacji utwory Jiraška cieszą się wielkim powodzeniem. Miarą ich popularności jest fakt, że po r. 1945

wydano około 2.200.000 tomów dzieł tego wielkiego pisarza. CSR.

Naród czeski uczcił stulecie jego urodzin przez wzniesienie na wzgórzach w pobliżu Pragi, w miejscowości Hvezda (Gwiazda) pięknego muzeum, zawierającego szereg pamiątek po znakomitym pisarzu. Prócz tego w roku jubileuszowym ukażało się 32-tomowe zbiorowe wydanie jego dzieł.

W Polsce rocznica ta nie przeszła bez echa. — Komitet Współpracy Kulturalnej z Zagranicą, przy współudziale Czesosłowackiego Ośrodka Informacyjnego, zorganizował w okresie od dnia 15 grudnia 1951 r. do 15 stycznia 1952 r. wystawę poświęconą twórczości i życiu Jiraška.

W chwili, gdy Polska Ludowa zacieśnia coraz bardziej węzły przyjaźni z bratnim narodem czechosłowackim — należy jak najszerzej propagować wśród naszych czytelników twórczość postępowego pisarza ČSR, Alojzego Jiraška.

Na zakończenie przytoczymy wypowiedź „Ojca historycznej powieści czeskiej“ o jego pracy pisarskiej, pisaną w latach niewoli: *„Staratem się ożywić naszą przeszłość, zbliżyć ją do nas... Kto nie zna dnia wczorajszego, nie zrozumie dnia dzisiejszego. W łańcuchu życia ogniwa czasów współczesnych związane są z ogniwami przeszłości. Bojownicy odeszli, a walka została...“*.

Maria Dawidczyńska

NOWI BIBLIOTEKARZE

II

W bieżącym numerze w ramach cyklu „Nowi bibliotekarze“ podajemy opis pracy kol. Franciszki Lontowej, kierowniczkii Biblioteki Miejskiej w Tolkmicku nad Zalewem Wiślanym.

FRANCISZKA LONTOWA, BIBLIOTEKARKA RYBAKÓW

Szczupła, ciemnowłosa Franciszka Lontowa zelektryzowała całe audytorium swoją pasją bibliotekarską, werwą i humorem.

Znużone długimi obradami twarze uczestników Ogólnokrajowej Narady Bibliotekarzy rozjaśniły się i ożywiły, gdy

głos zabrała ta bibliotekarka rybaków. Oto czego dowiedzieliśmy się z jej relacji, pełnej prostoty, okraszzonej humorem.

Przed pięciu laty ob. Lontowa rozpoczęła pracę bibliotekarską na Ziemiach Odzyskanych w małej osadzie rybackiej Tolkmicko, położonej w powiecie elbląskim nad Zalewem Wiślanym. Życie na tych terenach nie było jeszcze całkowicie zorganizowane. Piętrzyły się trudności na pozór nie do pokonania, brak było nawet chleba, który z konieczności zastępowały ryby

W takim to okresie ob. Lontowa, na kilka miesięcy przed uzyskaniem lokalu bibliotecznego, otrzymuje z Naczelnej Dyrekcji Bibliotek nieopracowany księgozbiór. Co robić? Bez namysłu obraca ona swoje prywatne mieszkanie na bibliotekę i w ten sposób uruchamia prowizorycznie nową placówkę kulturalno-oświatową. Z prawdziwą energią i rozmachem zwalcza napotykaną przeszkodę.

W początku 1947 roku biblioteka w Tolkmicku rozpoczęła na dobre swoją działalność. A warto było trudzić się, aby przyspieszyć jej uruchomienie, gdyż tamtejsi mieszkańcy, w przeważającej ilości rybacy, garną się do książki.

Dziś spośród 1.600 mieszkańców osady 250 korzysta z Biblioteki Miejskiej. Czytają książki szybko i wymieniają je często. Ob. Lontowa skarży się, że ma zbyt mało książek, zwłaszcza młodzieżowych. Frekwencja w bibliotece jest duża, „moja biblioteka aż pachnie rybami“ mówi żartobliwie ob. Lontowa.

Ta dzielna bibliotekarka potrafi świetnie pogodzić obowiązki żony i matki z pracą zawodową; jest ona oddana swym czytelnikom, interesuje się ich upodobaniami do tego stopnia, że niejednokrotnie notuje ich opinie na temat przeczytanych książek.

Ob. Lontowa w swym przemówieniu na Naradzie charakteryzuje w miły, gawędziarski sposób środowisko czytelnicze, w którym pracuje. — „Panuje krzywdząca opinia, że rybak to człowiek ciemny i pijak. Tak nie jest. Moi rybacy czytają

chętnie, dużo i o wszystkim... i nie piją i nie są nieukami“ podkreśla żarliwie ob. Lontowa.

Ciekawe są jej obserwacje na temat upodobań czytelników. Ob. Lontowa podkreśla fakt, że najpoczytniejszą książką w Bibliotece Miejskiej w Tolkmicku jest *Syn rybaka* ŁACISA. Stanowi to klasyczny przykład powiązania lektury z życiem codziennym czytelnika. Cytujemy ciekawą wypowiedź na ten temat jednego z rybaków, przytoczoną przez ob. Lontową, „Pracuję jako rybak dwanaście lat i zdawało mi się, że życie rybaka nie jest godne uwiecznienia, ale przekonałem się z tej książki, że jest ono piękne czy tu w Polsce, czy w innych krajach; wszędzie rybak jednakowo czuje, myśli i jednakowo się raduje“. Czytelnik ten odczuł żywo więź łączącą wszystkich ludzi pracy, poczuł się bratem łotewskiego rybaka.

A teraz drugi przykład z obserwacji ob. Lontowej. Jedna z czytelniczek, choć zajęta „kurami, prosiętami i krowami“ znajdowała zawsze czas na korzystanie z biblioteki. Posyłała zwykle do ob. Lontowej swego dziesięcioletniego synka, który wygłaszał gotową i niezmienną formułkę: „Mamusia prosi o książkę, ale tylko polskiego pisarza“. Pewnego razu ob. Lontowa, pozorując swoje posunięcie brakiem czasu, uniemożliwiający jej wybór właściwej książki, posłała owej czytelniczce *Matkę* GORKIEGO. Po kilku dniach kobieta odwiedza sama bibliotekę i dziękuje za wypożyczoną książkę oraz prosi o inny utwór tegoż autora. Kończąc rozmowę z bibliotekarką mówi „Krzywdzicie mnie nie dając książek autorów innych krajów“.

Oto przykład, jak bibliotekarz może wpływać na czytelnika, kierując dyskretnie doborem lektury dla niego.

Na zakończenie podkreślić należy, że ob. Lontowa, poza cechami właściwymi każdemu dobremu bibliotekarzowi, to jest umiłowaniem swej pracy i środowiska oraz wyraźnymi zdolnościami pedagogicznymi obdarzona jest wyjątkową pogodą ducha i humorem, co niewątpliwie przyczynia się również do jej dotychczasowych sukcesów i będzie pomocą w przyszłych osiągnięciach.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Zbigniew Landau

KSIĄŻKI O KSIĄŻKACH

Rezolucja Ogólnokrajowej Narady Bibliotekarzy wzywa między innymi do „systematycznego omawiania i dyskusowania na zebraniach bibliotekarzy najnowszych wydawnictw polskich i radzieckich, upowszechniania osiągnięć i doświadczeń bibliotek, w szczególności w zakresie pracy z czytelnikami“.

Dla ułatwienia realizacji zadań wysuniętych przez Ogólnokrajową Radę Bibliotekarzy, „Poradnik“ podaje w bieżącym numerze omówienie dalszych kilku wydawnictw fachowych z dziedziny bibliotekarstwa i księgoznawstwa.

Podane tu omówienia nie mają na celu krytycznego przedyskutowania poszczególnych prac, lecz sygnalizowanie bibliotekarzom o ukazywaniu się tych wydawnictw, zaznajamianie z ich treścią, stopniem trudności i przydatnością, dla bibliotek powszechnych.

BORNSTEINOWA J. *Klasyfikacja dziesiętna w Przewodniku Bibliograficznym. Tablice wybranych znaków dziesiętnych i objaśnienie wstępne*. W-wa 1951 Bibl. Narodowa, s. 53,1 nlb. Biuletyn Instytutu Bibliograficznego t. III. Nr. 5.

Broszura zawiera dość wyczerpujące tablice klasyfikacji dziesiętnej i opracowany do nich indeks przedmiotowy, ułatwiający odszukanie właściwego symbolu dziesiętnego, gdy znamy treść książki. Tablice klasyfikacyjne podane przez J. Bornsteinową są bardziej rozbudowane i bardziej szczegółowe niż tablice podawane w innych tego rodzaju pracach wydanych po wojnie. Przeznaczone one są raczej dla dużych bibliotek, które bardziej szczegółowo klasyfikują posiadane zbiory.

Autorka przypomina w części wstępnej, że przy Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich działa Komisja Klasyfikacji Dziesiętnej, która udziela porad pisemnych i ustnych w dziedzinie klasyfikacji książek. Siedziba Komisji: Warszawa, Bibl. Publiczna, ul. Koszykowa 26.

Formy pracy z czytelnikiem. Wskazówki metodyczne. W-wa 1952, PZWS s. 52. Ministerstwo Kultury i Sztuki. Centralny Zarząd Bibliotek.

Jest to popularne opracowanie na pograniczu podręcznika zawierające omówienie form i metod pracy bibliotekarza z czytelnikiem w bibliotece powszechnej. Poruszono tu między innymi następujące zagadnienia: propaganda biblioteki, sposoby poznawania czytelnika, praca z czytelnikiem indywidualnym, praca masowa z czytelnikiem i organizacja pracy z aktywnym czytelnikiem. W ramach poszczególnych zagadnień uwzględnione zostały konkretne formy ich realizacji, np. przy omawianiu pracy masowej z czytelnikami, podano różne jej formy jak plakaty, albumy, gazetki ściennie, spisy zagadnieniowe, wystawki, konkursy, głośnie czytania, wieczory dyskusyjne i inne. Przy każdej z tych form podane są konkretne praktyczne wskazówki dla ich właściwego wykonania i przeprowadzenia.

Z broszurą tą powinni zapoznać się wszyscy bibliotekarze pracujący w bibliotekach powszechnych, gdyż materiał w niej zawarty pozwoli im na pogłębienie i wzbogacenie pracy z czytelnikiem, co jest w chwili obecnej ich najważniejszym zadaniem.

Szkoda jednak, że CZB wydając pierwsze tego typu opracowanie nie postarał się o zaopatrzenie go w fotografie i rysunki poglądowo wyjaśniające i ilustrujące tok wykładu.

Bardzo ograniczony nakład broszury uniemożliwia niestety szerszemu gronu pracowników bibliotek wykorzystanie zawartego w niej materiału.

GRUSZECKA J. *Wykaz bieżących bibliografii specjalnych w Polsce*. 1950 rok. W-wa 1950 Bibl. Narodowa, s. 19, 1 nłb. Biuletyn Instytutu Bibliograficznego B. N. t. III nr 3.

Często czytelnicy zwracają się do bibliotekarza z prośbą o podanie tytułów fachowych książek i artykułów (np. z zakresu leśnictwa, elektrotechniki, budownictwa itp.) — bibliotekarz, w celu udzielenia czytelnikowi właściwej informacji, musi sięgnąć do bibliografii specjalnej, dotyczącej danej dziedziny wiedzy. Omawiana przez nas broszura bardzo ułatwi mu pracę, gdyż zawiera alfabetyczny spis wszystkich wydawanych w Polsce bibliografii specjalnych i informuje w jakich pismach są one umieszczone.

GUTRY CZ. *Jak korzystać z katalogu bibliotecznego i jak czytać kartę katalogową*. W-wa 1952 ZBiAP s. 27, 1 nłb.

Broszura przeznaczona jest dla czytelników korzystających z bibliotek, wyjaśnia budowę katalogów (alfabetycznego i rzeczowego) ułatwiając w ten sposób posługiwanie się nimi. W drugiej części autor omawia znaczenie i sposoby właściwego odczytywania karty katalogowej. Bibliotekarze bibliotek powszechnych również powinni zapoznać się z broszurą, gdyż ułatwi im ona pracę z czytelnikiem w zakresie naucze-

nia go korzystania z katalogu i posługiwania się nim przy doborze książek. Praca popularna. Poważnym brakiem broszury, przeznaczonej niewątpliwie dla masowego użytku, jest jej wysoka cena i mały nakład.

MUSZKOWSKI J. *Życie książki*. Wyd. 2 ilustrowane i rozszerzone. Kraków 1951 Wiedza — Zawód — Kultura s. 467.

Jest to jak gdyby mała encyklopedia wiedzy o książce. W części pierwszej autor omawia drogi rozwoju książki od początków pisma, poprzez rękopisy, drukarstwo polskie i europejskie, aż do książki współczesnej. Część druga poświęcona jest produkcji i obiegowi książki (rozdziały: autor i nakładca, księgarstwo, książka w bibliotece m.in. organizacja sieci bibliotecznej oraz służba informacyjna). Część trzecia obejmuje zagadnienia użytkowania książek (rozdziały: konsumpcja książki, książka w akcji oświatowej i badanie czytelnictwa).

Książka ta jest bardzo cennym podręcznikiem dla wszystkich interesujących się zagadnieniami księgoznawstwa. Autor w sposób przystępny i wyczerpujący omawia podstawowe zagadnienia z zakresu tej gałęzi nauki. Tekst wykładu bogato ilustrowany jest rycinami, fotografiami etc. Książka prof. J. Muszkowskiego powinna znaleźć się w księgozbiorze podręcznym każdego bibliotekarza.

PAŃSTWOWE NAGRODY LITERACKIE ROKU 1952

W każdym roku, w dniu święta lipcowego dokonywujemy przeglądu naszych osiągnięć we wszystkich dziedzinach życia, a więc i na odcinku naszego dorobku literackiego.

W ósmą rocznicę Manifestu Lipcowego, w roku uchwalenia Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Komitet Nagród Państwowych przyznał odznaczenia najwybitniejszym pisarzom, którzy dzięki żarliwej pasji twórczej, dzięki głębokiemu ideowemu, aktywnemu stosunkowi do rzeczywistości potrafili znaleźć najodpowiedniejsze słowa, potrafili dziełom swoim nadać pełny kształt artystyczny.

Państwowymi Nagrodami I-go stopnia wyróżnieni zostali: JAROSŁAW IWASZKIEWICZ, IGOR NEVERLY i JULIAN STRYJKOWSKI.

JAROSŁAW IWASZKIEWICZ, bojownik o sprawy ludzkości, o sprawiedliwość, o postęp i o pokój na świecie, nagrodzony został za wybitne zasługi twórcze.

IGOR NEVERLY wzbogacił dorobek pisarski Polski Ludowej swoją powieścią *Pamiętka z Celulozy*, w której daje obraz Polski sanacyjnej i walczącego o lepszą przyszłość proletariatu polskiego.

JULIAN STRYJKOWSKI, nagrodzony za swą powieść pt. *Bieg do Fragalà*, ukazuje w niej życie współczesne wsi włoskiej, wyzysk i ucisk chłopstwa przez warstwy obszarnicze oraz narastanie świadomości politycznej wśród mas chłopskich, zrywających się do walki, jaką toczy klasa robotnicza o lepszą przyszłość ludu włoskiego.

Nagrody II-go stopnia przypadły w udziale TADEUSZOWI BREZIE za jego powieść *Uczta Baltazara* i BOHDANOWI CZESZKO za powieść pt. *Pokolenie*.

Uczta Baltazara opisuje pierwsze lata powojenne Polski Ludowej, zmagania i szamotanie się ludzi starego świata z przełożoną siłą nurtu nowego życia.

Pokolenie to obraz życia i walki młodzieży ZWM-owskiej w okresie okupacji hitlerowskiej. Mimo, że powieść dotyczy jednego z najstraszniejszych okresów naszej historii, tchnie ona wiarą w nowe życie, wiarą w naszą młodzież.

Wreszcie nagrody III-go stopnia otrzymali: KAZIMIERZ KOŹNIEWSKI i ALBIN BOBRUK. Pierwszy za powieść *Piątka z ulicy Barskiej*, w której odmalował życie tej części naszej młodzieży, której dusze skaziła okupacja, lecz która ma wszelkie dane, aby wejść na drogę nowego, lepszego życia — drugi za powieść pt. *Matka i syn*, która stanowi doskonałą ilustrację zmagania, trudów i walki, jakie były udziałem polskiego proletariatu na jego drodze do zwycięstwa.

Szczegółowe recenzje utworów pisarzy nagrodzonych podamy w kilku najbliższych numerach „Poradnika Bibliotekarza“.